

ליקוטים וסיפורים נפלאים - דברים

"אלה הדברים" (א, א)

ספר דברים, יש בו תוכחות רבות, ואומרים חז"ל, שאם מקיים האדם את תרי"ג המצוות, הוא זוכה שהקללות והפכות לו לברכות.

מביא זאת הרב חיים מיכאל דב ויסמנדל זצ"ל בספרו "תורת חמד", ומצביע על רמז נפלא לכך בפסוקים: אם מונים שש מאות ושלוש עשרה אותיות (כמנין תרי"ג מצוות) החל מהאות 'ב' שב"אלה הדברים", מגיעים לאות 'ר'. לאחר מניית עוד שש מאות ושלוש עשרה אותיות מגיעים לאות 'כ', ובדילוג נוסף של שש מאות ושלוש עשרה אותיות מגיעים לאות 'ה'. הרי שמקבלים: ברכה!

(לאור הנר)

השיב לו הח"ח בקולו המלטף: "אמור נא, ידידי, בהניחך את התפילין הבוקר, האם גם אז הרמת קול רעש וזעקה? ובכן, מה ההבדל בין קיום מצות תפילין לקיום מצות תוכחה? הרי כשם שאין צורך להרעיש בשעת קיום מצוות "וקשרתם לאות על ידיך" כך גם מצוות "הוכח תוכיח את עמיתך" אינה צריכה להעשות בקול רעש גדול אלא בנועם ובניחותא...

(עפ"י הח"ח חייו ופעליו)

"לא אוכל לבדי שאת אתכם... ה' אלוקיכם הרבה אתכם" (א, ט-י)

פעמים בא היצר הרע אל האדם כאשר הוא מבקש לעשות מצוה, ומחליש את-ידייו בטענה שלא יוכל לבדו לשאת את-המצוה ולסיימה.

אך צריך האדם לזכור כי ה' אלוקיכם הרבה אתכם" - ה' בא בעזרו, ו"הפותח פתח כחדו של מחט, פותחין לו פתח שאפילו עגלות וקרונות נכנסין בו" (שה"ש רבה ה, ג).

עוד צריך לזכור, ש"לא עליך המלאכה לגמור", ו"לא אתה בן חורין ליבטל ממנה" (משניות אבות ב, טז).

"ה' אלוקי אבותיכם יוסף עליכם ככם... ויברך אתכם" (א, יא)

סיפר הגאון רבי יוסף אפרתי שליט"א: אחד, מבאי ביתו של הגרי"ש אלישיב זצ"ל היה חשוך בנים במשך שנים רבות.

הוא ביקש את ברכת הגרי"ש, אך שלחו אל חתנו הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל.

בא לפני רבי חיים, ותמה: "יש לך צדיק בירושלים ואתם באים אלי?! ועדיין לא נושע. פעם בערב סוכות, היה להגרי"ש קורת רות מיוחדת

אָדָם עוֹלָה עַל רֶכֶבו, מִתְנַיֵע, סוֹחֵט אֶת הַדְּוָשָׁה עַד הַסּוֹף וְיוֹצֵא לְנִסְיָעָה בְּכַבִּישׁ הַמְּהִיר מִחוּץ לְעִיר.
לָאָן הוּא נוֹסֵעַ? עֲדִין לֹא יָדוּע.
כִּיִּן שְׂכוּוֹנוֹ הוּא לְצַפּוֹן, נִרְאָה שֶׁהוּא נוֹסֵעַ לְנִתְנָיָה, חוֹשֵׁב לוֹ אֶחָד הָעוֹקְבִים.
אַחַר חוֹשֵׁב, נִרְאָה לִי שֶׁהוּא נוֹסֵעַ לְקַלְקִילָיָה.
הָעוֹקְבִים יוֹצְאִים אַחֲרָיו עִם רֶכֶב סָמוּי, וְכִשְׁמִתְקַרְבִּים לְצִמְתַּת נִתְנָיָה, הֵם מִמְתִּינִים לְרֹאוֹת אוֹתוֹ עוֹצֵר, אֶךְ לֹא, הוּא מִמְשִׁיךְ לְנִסְעָה.
לְאַחַר מְעַקֵּב צְמוּד שֶׁל שְׁעָה, רוֹאִים אוֹתוֹ עוֹצֵר בְּטַבְרִיָּה בְּרָחוֹב מְסִים, וְיוֹצֵא מִהֶרֶב.
מִתְבָּרֵר שֶׁכָּבֵר לְמַפְרַע כִּשְׁעָלָה עַל הֶרֶב, מִטְרָתוֹ הֵיטָה לְהִגִּיעַ לְטַבְרִיָּה לְרָחוֹב פְּלוֹנִי.
בְּמָקוֹם שֶׁהוּא עֹצֵר, לְשֵׁם הוּא רָצָה לְהִגִּיעַ, וְאִיפֹה שֶׁהוּא לֹא עֹצֵר אֶלָּא הִמְשִׁיךְ לְנִסְעָה, מִתְבָּרֵר שֶׁמִּלְכַתְּחִלָּה, מִטְרָת נִסְיָעָתוֹ לֹא הֵיטָה לְבוֹא לְשֵׁם.

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל" (א, א)

לפי שהן דברי תוכחות... הזכירן ברמז מפני כבודן של ישראל (רש"י) אחד המגידיים נודמן לראדין ושמע את החפץ חיים מדבר על החובה לנצל כשרון הדיבור כדי להוכיח את העם על מעלליהם אשר לא טובים. פנה אליו המגיד והתלונן: "רבי, בבואי אל אחת העיריות נודע לי שבעיר נמצאים פורצי גדרי צניעות ומחללי שבת.

עליתי בלב דואב על הבימה בבית הכנסת ונשאתי דרשה נלהבת בדברי תוכחה על כל הפרצות. עוד בטרם סיימתי, התחוללה המולה בין הנוכחים וכמעט שהורידו אותי בכח מן הבימה... נאצלתי להפסיק את הדרשה באמצע... שאל הח"ח את המגיד: "תאר לי היאך השמעת את דרשתך?"

השיב המגיד: "כמובן זעקתי מנהמת לבי בדברי תוכחה חריפים ונוקבים על ההפקרות הנוראה..."

לעי"נ הרה"צ
ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - דברים

"איכה אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם"

(א, יב)

"טרחכם" - מלמד שהיו ישראל טרחנין, "ומשאכם" - מלמד שהיו אפיקורסין (רש"י)

שאל הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע - מילא מהמילה "טרחכם" מבינים אנו מפירושה המילולי, שהכוונה שהיו טרחנין, אבל מנין לרש"י ש"משאכם" הכוונה לאפיקורסים, הרי מהפירוש המילולי אינו מובן כן?

אלא הסביר ואמר: משאכם היא אפיקורסות - יודעים אתם למה? כי האפיקורסות היא משא כבד על האדם, וסבל קשה, ואילו

למאמין יש משענת חזקה ומוצקה - משא חייו קל יותר, שהכל אצלו מבוסס באמונת אומן, ואילו האפיקורס טעון ספיקות והרהורים המעיקים עליו כל הזמן וכך גורם שמשא החיים קשה עליו ביותר.

"הבו לכם אנשים"

חכמים ונבונים

וידועים

לשבטיכם"

(א, יד)

כתב רש"י: שהם ניכרים לכם, שאם בא לפני מעוטף בטליתו איני יודע מי הוא ומאיזה שבט הוא ואם

הגון הוא, אבל אתם מכירים בו, שאתם גידלתם אותו, לכך נאמר: "וידועים לשבטיכם".

פעם נקראתי אל ה"בית ישראל" מגור זצ"ל שהטיל עלי איזו שליחות, ובתוך הדברים ניצלתי את ההזדמנות לשאול אודות פלוני מחסידי. ברוו עליהם בענין שידוך. "מה רצונך לדעת" שאל הרבי.

"אודות יראת שמים" אמרתי. הפטיר: "מנין לי לדעת? - אודות יראת שמים יודעים שנים: הקדוש ברוך הוא, ואשתו!"

(להגיד)

מארבעת המינים המהודרים שלו. ניצלתי רוממות רוח זו ואמרתי: "פלוני מתייסר כל כך, יברכו נא בבן זכר"! שאל הגרי"ש: "דוקא בן? ומה רע בבת"?! והפטיר: "נו, שיהיו לו השנה גם בן וגם בת!" ואחרי שנים רבות, בערב ראש השנה, ממש ביום האחרון של השנה, נולדו לו תאומים. בן ובת!

(ישא ברכה)

"ה' אלוקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלה פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם" (א, יא)

"אתה נותן קצבה

לברכותינו?! כבר

הבטיח הקב"ה את

אברהם 'אשר אם יוכל

איש למנות"! ענה

להם משה "זו משלי

היא, אבל הוא 'יברך

אתכם כאשר דיבר

לכם". (רש"י)

ואכן צריך להבין,

מדוע משה בירכם

'משלו' - "אלף פעמים"

לא פחות ולא יותר?

ביאר בספר 'פנים

יפות': דהנה, מצינו

פעמיים שהקב"ה

הבטיח למשה להגדיל

ולהעצים אותו: בחטא

העגל הבטיחו

"ואעשה אותך לגוי

גדול" (שמות לב, י)

ולאחר חטא המרגלים

והמתלוננים מובא

"ואעשה אותך לגוי

גדול ועצום ממנו"

(במדבר יד, יב).

והרי "כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה לטובה אפילו על תנאי - אינו חוזר בו" (ברכות ז), ומאחר ו"מדה טובה מרובה על מידת פורענות פי חמש מאות" (רש"י שמות לד, ז), והיו שתי דיבורים של הקב"ה לטובה, לכן משה גדל

והתעצם מישראל באלף פעמים.

לכן משה מברך כאן את ישראל

"משלו" דוקא באלף פעמים, כי

במספר זה בדיוק הוא גדול

ועצום מעם ישראל!

(מתוקים מדבש)

הקב"ה ברא את העולם. מדוע? אף אָהָד לא יודע. מי יודע חֲשֹׁבוֹנוֹת שָׁמַיִם. אָבֵל נָשִׁים לֵב אֵיפֶה הוּא עֶצֶר... אִם הַקֵּב"ה בָּרָא אֶת הָעוֹלָם רַק בְּשִׁבִיל שְׁנַלְמַד תּוֹרָה, הוּא הֵיזָה יָכוֹל לַעֲצֹר אֶת הָעוֹלָם לְאַחַר מַעֲמַד קְבֻלַּת הַתּוֹרָה. מדוע הַמְּשִׁיךְ וּבָרָא טִנְפַת וְחַטָּאִים, צָרוֹת וְנִסְיוֹנוֹת... כִּי זֹאת הַמְּטָרָה שְׁלוֹ, שְׁנַעֲלָה אֶת הַנִּיצוּצוֹת שְׁנִמְצָאִים שָׁם, וְנִצְעַק 'גַּם שָׁם יִדְךָ תִּנְחַנִּי' (תְּהִלִּים קִלְט, י). "נִתְאַוָּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהִיּוֹת לוֹ דִּיָּרָה בְּתַחְתּוֹנִים" (מְדָרָשׁ תִּנְחומָא טז).

בְּדֶרֶךְ הַחֲסִידוֹת מְסַבֵּר שֶׁתְּאַוֶּה ה' שֶׁתְּהִיָּה לוֹ דִּיָּרָה בְּתַחְתּוֹנִים אֵינְנָה רַק 'מְקוֹם גְּאוּגְרָפִי שֶׁל הַדִּיָּרָה, אֶלָּא שְׁגַם הַבְּנִיָּה תְּהִיָּה עַל יְדֵי הַתַּחְתּוֹנִים דּוֹקָא. הַהַתְּגַלּוֹת שֶׁל הַנְּשֻׁבִים מִכָּל תְּגִיעַ דּוֹקָא עַל יְדֵי בְּנֵי אָדָם, שְׁקִשׁוּרִים בְּטִבּוֹרָם לְעוֹלָם הַזֶּה, שֵׁישׁ לָהֶם יֵצֵר הָרַע, וְהֵם מִתְּמוּדָדִים וְעוֹבְדִים וּבּוֹנִים לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת הַדִּיָּרָה כָּאֵן.

לעי"נ האשה החשובה מרת
מרים יוכבד ב"ר צבי
ליבוביץ ע"ה - כ"א מר חשון תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - דברים

"בין איש ובין אחיו" (א, טז)

בט' באייר תשע"ג היתה הלוויה גדולה בירושלים של תלמיד חכם גדול שבדור. הרבה מגדולי ישראל כיבדו את המנוח בהשתתפותם וכמובן שגם ספדו לו. באמצע ההספדים ניגש בחור ישיבה כבן עשרים וארבע לאחד מהבנים של הנפטר שעשה עליו רושם שהוא הוא המכבד את הספדנים, ופנה אליו בבקשה שהוא גם רוצה להספיד... אותו הבן אמר לו בתוקף שאין על מה לדבר לתת לבחור צעיר להספיד אדם גדול בזמן

שיש כאן הרבה תלמידי חכמים?! לא בא בחשבון.

אמר לו אותו בחור בקול תקיף: 'אם תתן לי בצורה יפה - מוטב, ואם לא, אני אקח בכח את המיקרופון ואספיד!'

לא היתה לאותו הבן ברירה, הוא ביקש את סליחת הציבור, והרשות ניתנה.

אותו בחור תפס את המקרופון ופרץ בבכי שנמשך כמה דקות.

כשנרגע מעט, אמר: בשנת תשס"ט הנפטר הדגול נכנס לשיעור

שמתקיים בירושלים בסדר טהרות, כאשר אחד מכללי ברזל הוא שצריך לבקש רשות להיכנס לשיעור.

השיעור מונה כשלוש מאות וחמישים משתתפים, וכשמתחיל השיעור אין נכנס ואין יוצא - הדלתות ננעלות!

מיותר לציין, שלשיעור כזה משתיקים את המכשיר הניידים, טרם הכניסה לבית המדרש.

אותו רב לא ידע את הכללים הללו, ונכנס בלי לקבל רשות.

מגיד השיעור החל את השיעור והנה הוא מגלה שיש כאן אחד שאינו מן הקרואים.

באותו רגע הוא הפסיק את השיעור והמתין.

כמה מהתלמידים ניגשו אליו ואמרו לו שצריך אישור להיכנס לשיעור.

נעמד הצדיק הזה על רגליו ואמר שהוא מתנצל שלא ידע מאלו הכללים, אבל תורה היא וללמוד אני צריך! המגיד שיעור נעתר לבקשתו והמשיך את השיעור. כעבור מספר דקות המכשיר הנייד של אותו צדיק החל לנגן... כמובן שמיד שלף את המכשיר וכיבה אותו. מגיד השיעור הראה את אי שביעות רצונו והמשיך את השיעור.

לא עוברות חמש דקות נוספות ושוב המכשיר פתח את פיו בחכמה, והתחיל לסלסל....

סבלנותו של המגיד שיעור פקעה והוא הפסיק את השיעור.

נעמד הצדיק הזה שוב על רגליו והתחנן על נפשו שהוא לא אשם: 'כיביתי אותו זעק, זה ממש מעשה שטן! אני לא יודע היכן לשים את עצמי. תסלח לי!' המגיד שיעור נעתר שוב לבקשתו והמשיך בשיעור.

לאחר דקות ספורות נוספות, מעשה השטן המשיך, וזמזום נוסף נשמע בחלל בית המדרש.

מגיד השיעור סגר את כל הספרים שהיו מונחים על שולחנו, וזעק: 'כך לא לומדים

תורה!!! סיים את השיעור, כשהוא עומד לצאת.

הצדיק הזה נעמד מיד על רגליו ואמר: 'אני לא מוכן שיהיה ביטול תורה על חשבוני. גבי צר מלהכיל עוון כזה גדול!' ולעיניהם המשתהות של כל מאות המשתתפים הוא קם ויצא בבושת.

זעק אותו בחור באותה לוויה ואמר, "כולכם כאן שמעתם על הסיפור הזה, אבל פרט אחד אף אחד מכם לא יודע - המכשיר הסורר היה שלי!!! אני ישבתי לידו, והצדיק הזה ראה שאני מסמיק ולקח את כל הבזיונות עליו כדי שאני לא אתבייש!" וגעו כולם בבכיה.

(להתעדן באהבתך)

"לא תכירו פנים במשפט.. לא תגורו מפני איש" (א, יז)

כל הצלחה שלנו מממשת את רצונו יותר מכל ארמון שמלאכים היו בונים לו פה. אם נקח פצע, ונשים על זה אלכוהול, אחחח.. זה פואב... שורף... יסורי תפת, אבל אם זה פואב פנראה שנשרפים חידקים, ולמרות הפואב זה הכי טוב שרק יכול להיות במצב הזה. הקב"ה שם לנו פאבים. אי... זה פואב... כלם מתקדמים.. רק אני נשאר מאחור... יסורי תפת... בושות...! יהודי טוב, אל תברח, אם זה שורף, זה טוב, וזה הכי טוב בשבילך. אין לך טוב גדול יותר מזה במצב הזה.

(א נקודה'לה - ספינקא)

לעי"נ האשה החשובה מרת
צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר
שיחי' יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

ליקוטים וסיפורים נפלאים - דברים

פנה המלך לאור החיים ואמר: מגיע לכם להיענש בכל חומר הדין, שהרי אם ידעתם שאני המלך למה לא חלקתם לי את הכבוד הראוי מיד בבואי, ואם לא ידעתם שאני המלך, כיצד הכרתם אותי עכשיו? נענה ה"אור החיים" ואמר: אמנם הכרנו מיד בהכנסתך שאתה המלך, אולם כך אנו מצוים בגזירת מלך מלכי המלכים הקב"ה שהורה לנו "לא תכירו פנים במשפט", ועתה שסיימנו לדון, "הכרנו" את המלך וחלקנו כבוד כראוי.

"והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתיו" (א, יז)

הגה"צ רבי מרדכי לייב ווינקלר בעל הלבושי מרדכי אב"ד מאדע, היה מפורסם בשל ענוותנותו, צניעותו וטוב לבו. הוא היה אומר, על כל מנהיג רוחני מוטלת החובה להקשיב בתשומת לב

לכל בעיותיו של בן עדתו שפונה אליו ומבקש את עזרתו, כלומר יש להקשיב אפילו לבעיות שאין ביכולתו של הרב לעזור בהן. בעצם העובדה, שנתן לאדם לשפוך את מרירות לבו לפני הרב, הקלה היא בשבילו.

וזאת בהתאם לדברי משה רבינו שאמר "והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתיו", ולא כתוב שמושה רבנו יענה להם ויפתור את הדבר הקשה. מכאן ראייה שישנם דברים שדי שמספרים אותם למשה, ואפילו אם לא מקבלים תשובה עליהם, זה מרגיע את הדעת.

"ה' אלקיך עמך לא חסרת דבר" (ב, ז)

רגיל היה רבי יהודה ליב אשלג בעל ה"סולם" לומר: בסליחות אומרים 'מרובים צרכי עמך ודעתם קצרה'. כלומר, מדוע מרובים צרכי עמך? מפני שדעתם קצרה ואין הם סומכים עצמם על הקב"ה. אילו לא היתה דעתם קצרה לא היו צרכיהם מרובים, שנאמר ה' אלקיך עמך - לא חסרת דבר'.

פעם פרץ סכסוך בינינו ממונות בין ראש הקהל בעיר סטאוויסק ובין הרוקח של העיר, שהיה מפורסם כמחלל שבת בפרהסיה רח"ל, וכל בני העיר כעסו עליו וניסו ככל האפשר להניאו ממעשיו, אך לשוא.

הגיעו איפוא, ראש הקהל והרוקח לדרך לפני הגאון רבי חיים לייב סטאוויסקער זצ"ל ולפליאת הכל זיכה הרב דוקא את הרוקח. נתמלא ראש הקהל חימה: היתכן לחייב אותו ולזכות את הפושע, מחלל השבת, על כן סרב לציית לדין. התיר רבי חיים לייב לרוקח לפנות לערכאות והנה דוקא שם זיכה השופט את ראש הקהל וחייב את הרוקח. יעץ רבי חיים לייב לרוקח שיפנה לערכאה גבוהה יותר בפטרבורג והבטיח שיבוא להעיד שם לטובתו. ואכן קיבל הרב הודעה על זמן המשפט של הרוקח שנקבע במקרה בדיוק לחג השבועות... עזב הרב את קהילתו לחג השבועות, ונסע לפטרבורג כדי להעיד במשפט.

כשחזר, הביעו לפני אנשי העיר את גודל פליאתם: עד כדי כדי להשאיר בחג השבועות את העיר ללא רועה רק כדי להעיד לטובת הרשע ההוא!!

השיב להם רבי חיים לייב: "ומה אעשה ויש לאו מפורש בתורה שלא להטות משפט אביון במצוות וכי מה רציתם שאעבור ח"ו על הלאו..

(הגר"י זילברשטיין שליט"א)

"לא תכירו פנים במשפט" (א, יז)

פעם אחת התייצבו בבית דינו של ה"אור החיים" הקדוש זיע"א במרוקו שניים מגדולי המדינה.

אחרי שהציגו שני הצדדים את טענותיהם בפני בית הדין, ישבו הדיינים לעיין בדינם, ובתוך כך יצא אחד מבעלי הדין הנכבדים, וכעבור זמן קצר חזר ועמו מלך מרוקו בכבודו ובעצמו.

הורה ה"אור החיים" הק' לדיינים שיתעלמו כליל מנוכחותו של המלך, וינהגו כאילו אין מכירים אותו כלל. לאחר זמן קצר, הודיעו הדיינים את פסק דינם, ומיד נעמדו וחלקו כראוי כבוד למלך.